

**Розробка майстер-класу
«Виготовлення сувенірів-сердець у різних техніках»**

**Розробила:
Кольчус Наталія Володимирівна
вчитель трудового навчання
гімназії-інтернату №13
Солом'янського району міста Києва**

Майстер-клас

Тема: «Виготовлення сувенірів-сердець у різних техніках»

Мета:

1. Познайти з видами роботи з тканиною, технологією виконання текстильної аплікації;
2. Закріпити вміння виконувати ручні вишивальні шви та роботи на швейній машині;
3. Ознайти з технологією виготовлення сувенірів з текстильних матеріалів.

Навчати виготовляти їх.

Завдання.

- з'ясувати походження слова «сувенір» та дізнатися про різні види сувенірів;
- розвинути увагу, спостережливість, моторні навички, вміння дотримуватися послідовності в роботі;
- підтримувати і розвивати інтерес до рукоділля, любов і повагу до різних видів мистецтва;
- розвивати точність і охайність в роботі, естетичний смак.

Дидактичне забезпечення:

виставка сувенірів-сердець у техніці «аплікація», технологічна картка по виготовленню серця технологією аплікації, технологічна карта по виготовленню серця з декоруванням стрічками, інструкційні карти по виконанню вишивальних швів, інструкції з техніки безпеки, мультимедійні матеріали.

Матеріально-технічне забезпечення:

відеопроєктор, персональний комп'ютер, папір, ножиці, оздоблювальні матеріали, голки, кольорові нитки «муліне», атласні стрічки, тканина, швейна машина.

Міжпредметні зв'язки:

історія, геометрія, образотворче мистецтво, креслення.

Хід заняття.

1. Організаційна частина.

Привітання вчителя

Добрий день, шановні учасники сьогоднішнього майстер-класу! Я дуже рада бачити Вас у цей чудовий осінній день у нашій майстерні. Сьогодні я пропоную Вам зануритись у чарівний світ рукоділля.

Цей чарівний світ завжди знаходиться поряд з нами. Але як часто ми його не помічаємо. Адже всі речі, які нас оточують зроблені професіоналами і вони естетично дуже привабливі. Є дуже багато напрямків рукоділля. Це і вишивання, і плетіння, і в'язання, і шиття. Перераховувати доведеться довго. Але погодьтесь, що всі ці технології дуже потрібні нам, щоб наш світ був більш яскравим і чарівним.

2. Повідомлення теми: Виготовлення сувенірів-сердець у різних техніках.

3. Мета:

- ознайти учнів із технікою роботи з тканиною та текстильними матеріалами;
- навчити виготовляти шаблони і створювати нові вироби в техніці «аплікація»;
- виготовити сувенір своїми руками.

4. Основна частина.

4.1 Знайомство з технологією аплікації текстильними матеріалами

Майстрині у своїх роботах дуже часто використовують мистецтво аплікації. Це дуже дивовижна та захоплююча технологія. Аплікацію використовують при виготовленні різних видів витинанок, колажів, декоративних прикрас, новорічних іграшок, театрального знаряддя та ляльок тощо. Давайте познайомимось з технологією аплікації з текстильних матеріалів. Аплікацією називають процес прикраси тканини нашитими або наклеєними на неї клаптиками (applique (фр) –

«вкладати»), а також безпосередній результат цього процесу.

Тканина - дуже цікавий матеріал. Її різноманітність дозволяє створити багато цікавих і дивовижних виробів. Вірно підібраний матеріал і колірна гамма, дозволяють створити цікаву і красиву роботу.

Загальні принципи

Традиційний спосіб аплікації – пришивання деталей на основу вручну або за допомогою швейної машини. Ручна робота забирає багато часу і вимагає ідеальної акуратності, хоча отриманий результат вартий зусиль.

Базовим матеріалом для деталей служить тканина, з якої вирізають окремі елементи, при чому, на цьому етапі роботи дуже важливо точно дотримуватися викройки. Коли всі заготовки готові, вони розкладаються на основі в бажаному порядку і закріплюються швацькими шпильками, щоб майстер міг бачити повну картину. Потім починається почергова обробка кожного елемента – шпилька видаляється, краї деталей обробляються. Використовують якомога більш контрастні кольори ниток, щоб малюнок виглядав більш об'ємним і яскравим.

При роботі на швейній машині потрібно закріпити всі необроблені краї швом «зигзаг» або декоративною строчкою. Працювати на машинці легше і швидше, крім того, обробка країв виглядає більш професійно. Машинна робота краще виглядає на одязі.

Процес виготовлення виробу з аплікацією

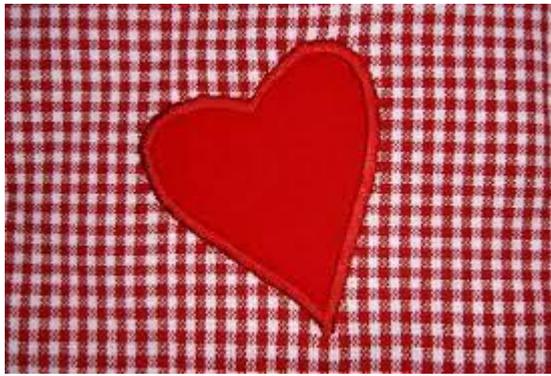
Технологія виконання різних видів аплікації відрізняється, але деякі операції та прийоми роботи є спільними.

Розглянемо послідовність виконання найбільш поширеної аплікації – прямої.

машинна аплікація

ручна аплікація

Підготовлений малюнок переносять на основу одним із способів, описаних далі. Який із них обрати, залежить від кольору тканини (світла чи темна) і особливостей її поверхні – фактури (гладка чи ворсиста).

Перенесення малюнка через копіювальний папір

Так переносять малюнки на гладенькі текстильні матеріали будь-якого кольору: для світлого матеріалу беруть темний копіювальний папір, для темного – світлий (жовтий, червоний).

На добре випрасуваний матеріал кладуть копіювальний папір глянцевою (блискучою) стороною вниз і зверху приколюють малюнок. Далі наводять контури малюнка олівцем або ручкою. Матеріал повинен лежати на твердій поверхні.

Якщо малюнок аплікації нескладний, можна перенести його на тканину за допомогою шаблона. Для цього прикладають шаблон на тканину і обводять спеціальним олівцем, крейдою або милом.

Якщо кількість деталей велика, кожен елемент маркують цифрами чи літерами спочатку на загальному малюнку, а потім так само на вирізаній деталі.

Перед розкроюванням деталей потрібно посортувати елементи за кольором і зробити кілька спроб розкласти деталі на матеріалі найбільш компактно. При цьому слід урахувувати напрям нитки основи та напрям ворсу. Як правило, деталі аплікації є невеликими за площею, тому їх можна розкроїти із клаптиків тканин. Для аплікації можна використовувати також старі речі, якщо матеріал не втратив свій зовнішній вигляд під час використання. Перед розкроюванням речі потрібно розпороти, випрати та випрасувати.

Послідовність виконання прямої аплікації за допомогою ручних швів

1. На столі розкладають випрасовану основну тканину (тло).
2. Переносять на неї контури малюнка одним із способів, описаних далі; контури всіх окремих деталей аплікації переводять на щільний папір і вирізають їх ножицями.
3. Вирізані шаблони деталей накладають на клаптики тканини потрібного кольору, обводять по контуру і вирізають. Залежно від візерунка і призначення виробу клаптики тканини можуть бути однакового або різних кольорів.

4. Після того, як усі деталі вирізано, їх накладають на основну тканину (тло) за малюнком і прикріплюють шпильками, потім приметують по контуру швом «уперед голкою».

5. Прикріплюють деталі аплікації оздоблювальними швами.

6. Видаляють нитки зметувального шва.

7. Припрасовують аплікацію у готовому вигляді.

Для виконання аплікації слід правильно організувати робоче місце. На робочому місці слід дотримуватися чистоти і порядку. Інструменти і пристосування зберігати у спеціальній скринці чи корочці. При виконанні ручних робіт скриньку з інструментами та пристосуваннями потрібно класти на стіл праворуч від тканини. Після закінчення роботи робоче місце прибирають, інструменти складають в спеціальну коробку (органайзер).

У процесі роботи потрібно дотримуватися правил безпечної праці та санітарно-гігієнічних вимог.

Правила безпечної праці при виконанні аплікації ручним способом

- Працювати слід у робочому одязі.
- При виконанні ручних швів потрібно користуватися наперстком.
- Забороняється підносити голку та ножиці близько до обличчя.
- Ножиці слід класти із зімкнутими лезами, направленими від себе.
- Передавати ножиці можна лише кільцями вперед. Леза при цьому повинні бути зімкнутими.
- Голки і шпильки потрібно зберігати в спеціальній коробці або в гольниці.
- Забороняється залишати голку без нитки.
- Забороняється вколювати голку в робочий одяг.
- Не можна використовувати пошкоджені, іржаві голки.

Санітарно-гігієнічні вимоги, яких потрібно дотримуватися під час виконання аплікації ручним способом

- Шити вручну треба чистими руками, у добре провітреному приміщенні, при достатньому денному чи штучному освітленні.
- Під час шиття сидіти прямо, притулившись до спинки стільця, не нахилити низько голову. Щоб менше втомлюватися, під ноги можна поставити низенький ослінчик або спеціальну підставку.
- Під час шиття правою рукою світло повинно падати зліва на робоче місце, при шитті лівою рукою – справа.
- Об'єкт праці слід тримати на відстані 25–30 см від очей.
- Через кожні 40–50 хвилин роботи необхідно робити перерву на 10–15 хвилин, щоб не втомлювались очі. Корисно використати цей час на виконання гімнастики для м'язів очей.

Тимчасове та постійне прикріплення деталей аплікації на основу

Деталі аплікації накладають та нашивають поступово, шар за шаром, урахувавши їх взаємне перекривання. Невеликі деталі з цупкого матеріалу можна просто приколотися кравецькими шпильками, суміщуючи з контурами малюнка на основі. Великі деталі краще тимчасово прикріпити швом «уперед голкою» (мал. 2.13 - 2.14). Виконують шов справа наліво.

Щоб було зручно шити, слід правильно обрати довжину нитки. Вона має бути вдвічі більшою за відстань від кінчиків пальців рук до ліктя.

Вимоги до виконання шва «уперед голкою»:

- Усі стібки повинні бути однакової довжини.
- Проміжки між стібками мають бути також однакові.
- Шов не повинен стягувати тканину.

Довжина стібків і проміжків залежить від призначення шва і товщини матеріалів.

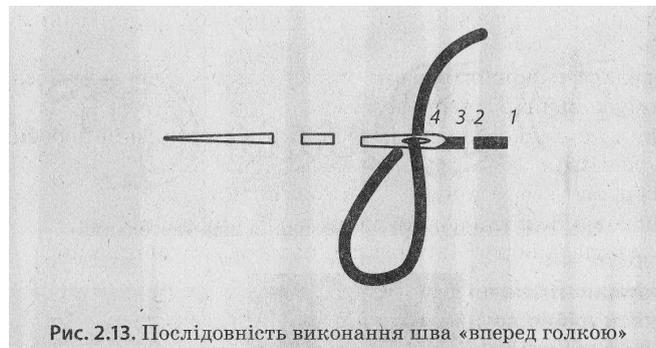

Рис. 2.13. Послідовність виконання шва «вперед голкою»

Рис. 2.14. Шов «вперед голкою» на тканині

Підготовлені елементи аплікації можна прикріпити до основної тканини **клейовим** (мал. 2.15) або **нитковим способом** (мал. 2.16, 2.17).

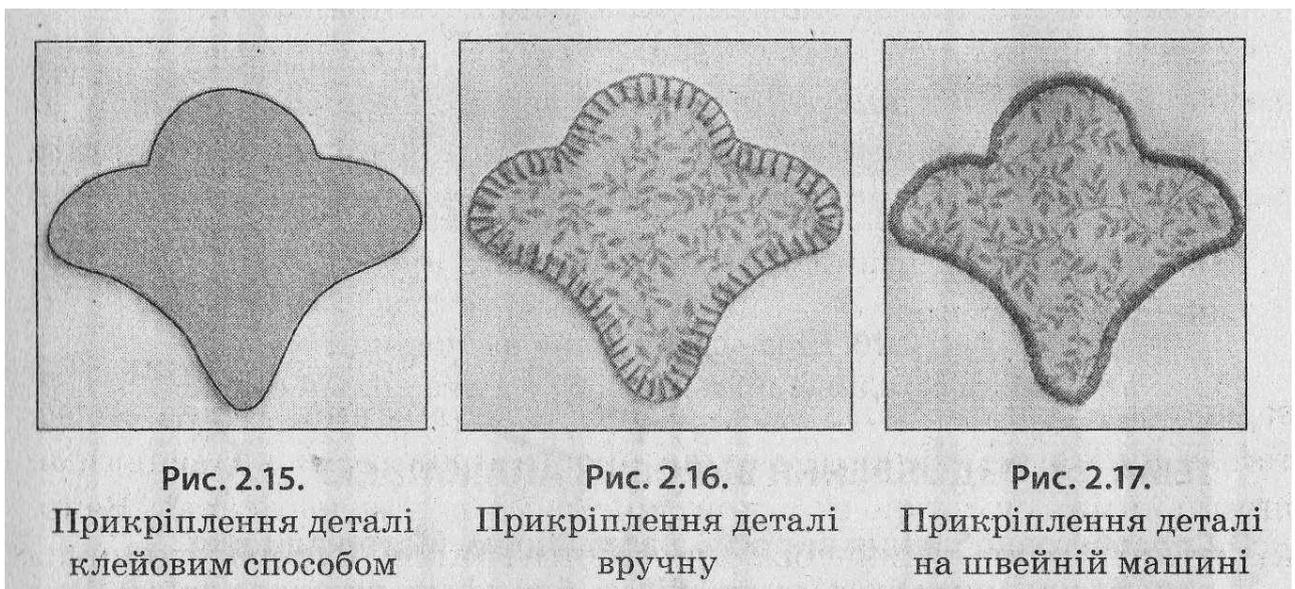

Рис. 2.15.
Прикріплення деталі
клейовим способом

Рис. 2.16.
Прикріплення деталі
вручну

Рис. 2.17.
Прикріплення деталі
на швейній машині

Наклеїти деталі можна за допомогою клею, нетканого матеріалу (термоклейової «павутинки») і навіть поліетиленової плівки.

З'єднання нитковим способом передбачає виконання *ручних і машинних швів*, тому таку аплікацію називають відповідно *ручною і машинною*.

Для прикріплення деталей аплікації ручним способом найчастіше використовують «петельний» шов (мал. 2.18. - 2.20). Цей шов виконує одночасно дві функції – запобігає обсипанню країв та надійно прикріплює деталі аплікації на основу.

Рис. 2.18. Послідовність виконання шва «петельний»

Рис. 2.19. Прикріплення деталей аплікації «петельним» швом

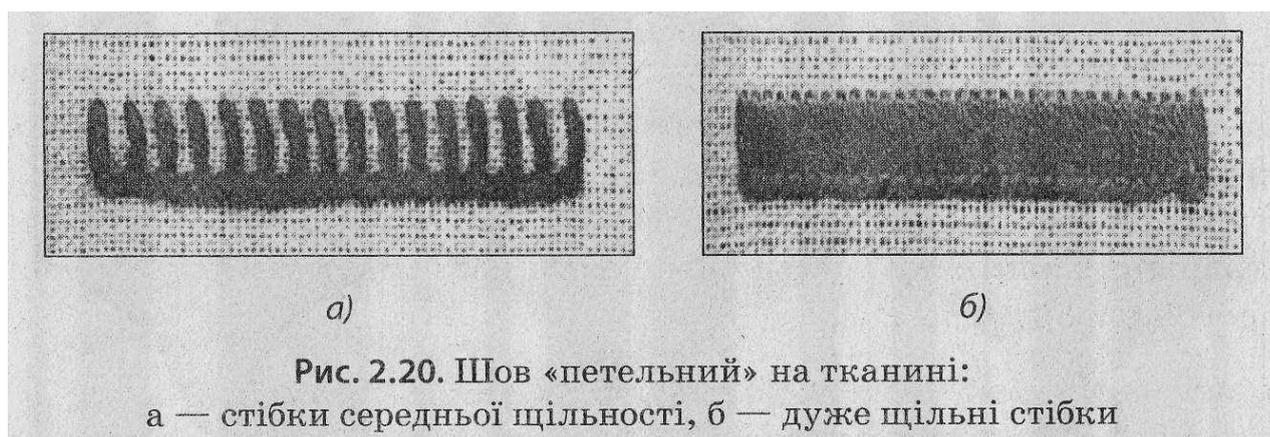

Рис. 2.20. Шов «петельний» на тканині:
а — стібки середньої щільності, б — дуже щільні стібки

Шов «за голкою» (мал. 2.23), який називають також «назад голкою», використовують для обшивання контурів узорів.

Вишивають шов справа наліво. При виконанні кожного стібка голку вколюють правіше від робочої нитки, а виклюють – лівіше.

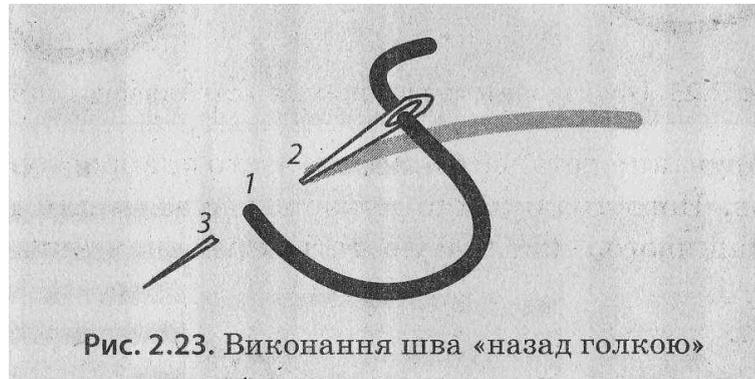

Рис. 2.23. Виконання шва «назад голкою»

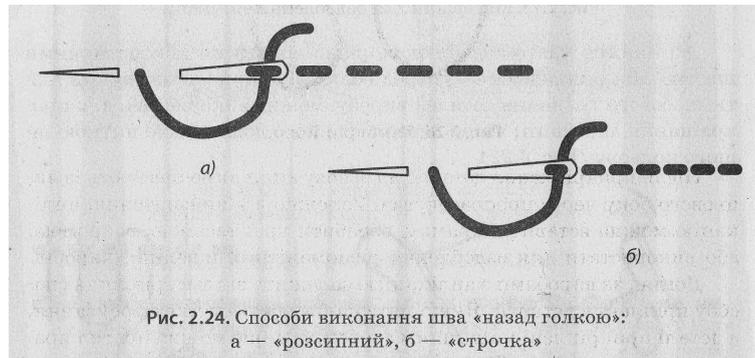

Рис. 2.24. Способи виконання шва «назад голкою»: а — «розсіпний», б — «строчка»

Під час виконання шва потрібно слідкувати за тим, що стібки і проміжки між ними були однакової довжини. Довжина стібків і проміжків обирають залежно від призначення шва і товщини матеріалів. Шов не повинен стягувати матеріали.

Поширеним декоративним швом є також «стебловий» шов. Таку назву він отримав через те, що цей шов часто використовують для вишивання стебел рослин, адже техніка його виконання дозволяє виконувати дуже пластичні, плавні лінії. Виконується він зліва направо, а голка вколюється справа наліво, як показано на малюнку 2.25.

Рис. 2.25. Послідовність виконання «стеблового» шва

Для декорування деталей аплікації часто використовують «тамбурний» шов. Його традиційно використовували для оздоблення одягу та домашнього текстилю у багатьох регіонах України.

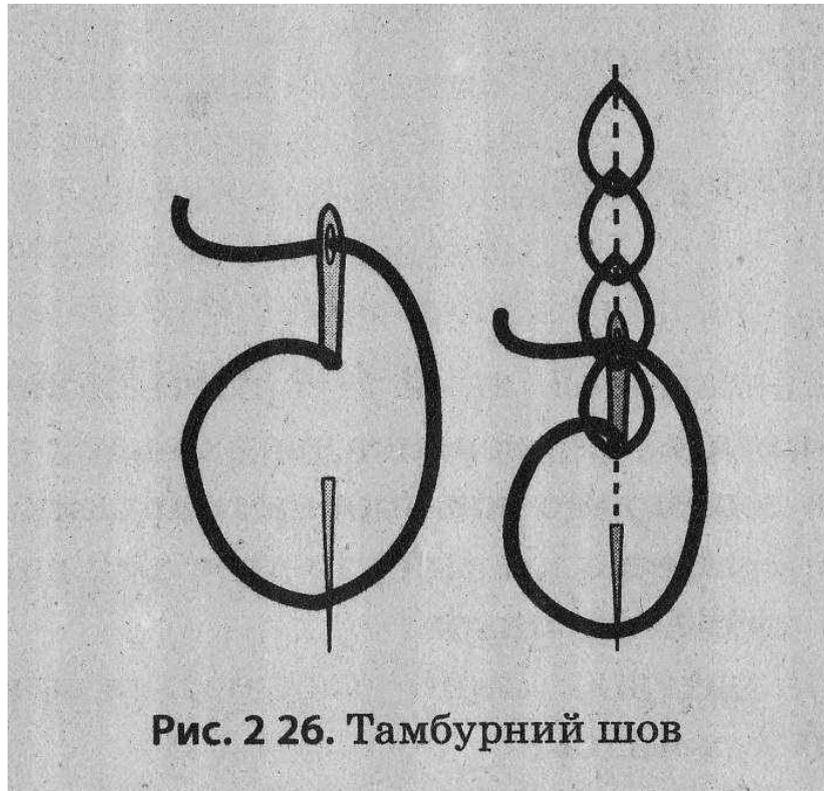

Рис. 2 26. Тамбурний шов

Після прикріплення деталей на основу аплікацію прасують з лицьового боку через пропрасовувач, дотримуючись температурного режиму, залишають на 20-30 хвилин для закріплення форми.

4.2. Розуміння поняття «сувенір».

Термін «сувенір» походить від французького «souvenir» та від латинського «subvenio», що означає «приходжу». Отже, сувенір — подарунок на згадку або річ, пов'язану зі спогадами. Сувенір на згадку — зазвичай про якусь приємну подію або подорож. Людина дарує сувенір для того, щоб показати близьким, що вона думала про них весь час своєї подорожі. Через сувеніри людина може скласти враження про культуру, традиції та побут країни. Отже, презентуючи безліч аспектів країни, сувенір грає роль посла, а національний сувенір – це річ, за якою можна ідентифікувати культуру певного народу.

4.3. Послідовність виготовлення сувеніру.

Сьогодні я пропоную Вам виготовити сувенір-серце у техніці аплікації з текстильних матеріалів кольорів українського прапора. Такий сувенір стане не тільки гідною прикрасою, але і буде національним сувеніром. А коли цей сувенір зроблений своїми руками опиниться в руках адресата, то це стане можливістю подарувати близькій людині часточку своєї душі та рідної нашої України. Є багато варіантів виконання подарункових сердець. Давайте уважно їх роздивимось та проаналізуємо їх форму, матеріал та оздоблення.

Варіант №1

Варіант №2

Варіант №3

Варіант №4

Всі варіанти виготовлених сердець різні, але в цих невеличких сувенірах є загальні етапи роботи :

1. Заготовка шаблонів деталей сувеніру;
2. Розкрій по шаблонам деталей сувеніру з тканини;
3. Декорування основних деталей серця;
4. Зшиття двох частин і наповнення сувеніру.

4.4. Демонстрація прийомів роботи при виготовленні сувеніру–серця.

5. Виконання самостійної роботи учасниками майстер-класу

Кожне серце можливо декорувати на свій розсуд і тоді ви створите унікальну дизайнерську річ. А тепер я пропоную Вам долучитися до мистецтва хендмейду і створити свій ексклюзивний сувенір. Вам у допомозі стануть інструкційні карти та технологічні картки на виготовлення сувеніру.

Бажаю Вам творчої насаги та задоволення від праці!

5.1. Виконання тренувальної вправи по виконанню «петельного шва» та полотняного переплетення стрічок.

5.2. Виконання серця за вибором.

За наданими технологічними картами учасники обирають ту технологію виготовлення серця, яка їм найбільше сподобалася, та виготовляють її за технологічною картою.

6. Презентація виконаних робіт.

7. Рефлексія

(прийом «Мікрофон»): Що цікавого та корисного я дізнався під час теоретичної та практичної частини майстер-класу?

8. Заключне слово вчителя

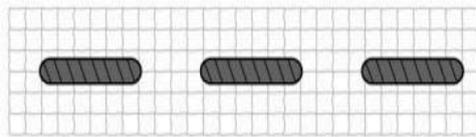
Подивіться, будь ласка, на свої роботи. Я дуже сподіваюсь, що вони Вам самим подобаються, адже Ви поставилися до роботи з душею. Подивіться, скільки різноманітних сувенірних сердець у вас вийшло. Які вони всі цікаві, красиві,

індивідуальні. Мистецтво рукоділля дало можливість Вам створити справжнє **серце**. Я переконана, що Ви обов'язково знайдете кому подарувати тепло своїх рук. А навички, які Ви отримали під час майстер-класу, стануть завжди у нагоді, бо власноруч зроблений подарунок завжди бажаніший. Маю надію, що і в майбутньому у вас з'явиться бажання творити прекрасне.

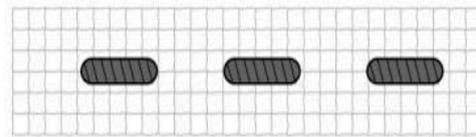
Бажаю Вам успіхів і натхнення!

Інструкційна картка №1

Технологія виконання шва «уперед голку», або прокладний

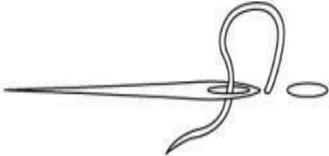
Лицьовий бік

Виворітний бік

Рис. 1

Графічне зображення: — — — — —

№ з/п	Послідовність виконання	Графічне зображення
1	Закріпити нитку за допомогою петлі з правого краю тканини	
2	Визначити довжину стібка та вивести голку на виворітній бік тканини	
3	Відміряти обрану довжину стібка та вивести голку на лицьовий бік тканини	
4	Виконати зразок шва завдовжки 10 см	
5	Закріпити нитку на виворітному боці роботи, пропустивши її під 2–3 стібка	

Технологія виконання шва «петельний»

Графічне зображення:

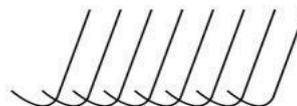
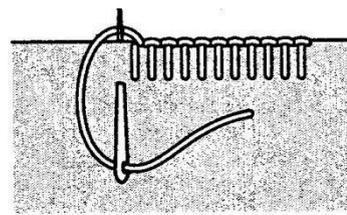
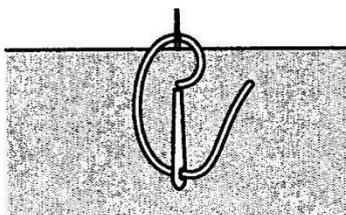
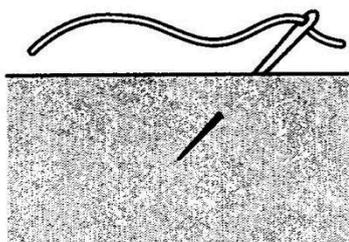

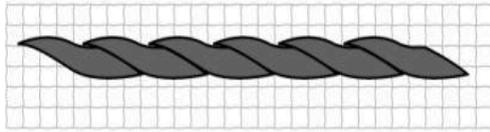
Рис. 2

№ з/п	Послідовність виконання	Графічне зображення
1	Провести дві паралельних лінії, намічаючи контур вишивки	
2	Закріпити нитку ліворуч на нижній лінії	
3	Уколоти голку на верхній лінії, відступивши від місця закріплення на ширину стібка, виколоти на нижній лінії, розташовуючи нитку під голкою	
4	Повторюючи пункт 3, виконати зразок шва завдовжки 10 см. Закріпити нитку	

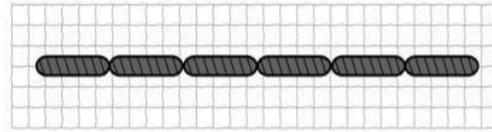
Інший варіант виконання петельного шва:

Технологія виконання шва «стебловий»

Лицьовий бік

Виворітний бік

Рис. 5

Рис. 5

Графічне зображення:

№ з/п	Послідовність виконання	Графічне зображення
1	Закріпити нитку ліворуч	
2	Уколоти голку на 3-4 нитки праворуч від першого стібка і виколоти в кінці стібка	
3	Уколоти голку на 3-4 нитки праворуч від попереднього стібка і вивести в кінці стібка	
4	Повторюючи пункт 3, виконати зразок шва завдовжки 10 см. Закріпити нитку	

Технологічна картка №1
Виготовлення сувеніру - серця

Матеріали: картон, фетр; нитки; наповнювач

Інструменти : ножиці; шпильки; голка для шиття

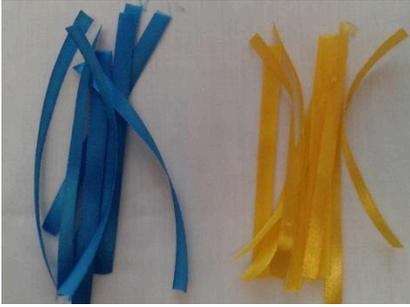
№ з/п	Послідовність виконання роботи	Поопераційні фото
1	Намалювати та виготовити картонні шаблони меншого та більшого серця	
2	Викроїти за шаблонами по 2 деталі сердець з різних кольорів фетру.	
3	Вишити ручним швом на менших серцях назву учбового закладу та його місце розташування. Використовувати один з видів ручних швів («назад голку», «стебловий», «тамбурний»)	
4	Пришити менше серце до більшого «петельним» швом на обох більших серцях.	
5	Скласти більші серця, вирівняти зрізи та обшити «петельним» швом. Залишити наприкінці отвір довжиною 2см. Наповнити серце для об'єму через отвір наповнювачем.	
6	Закінчити обшивати серце «петельним» швом та виготовити з вишивальної нитки петельку	

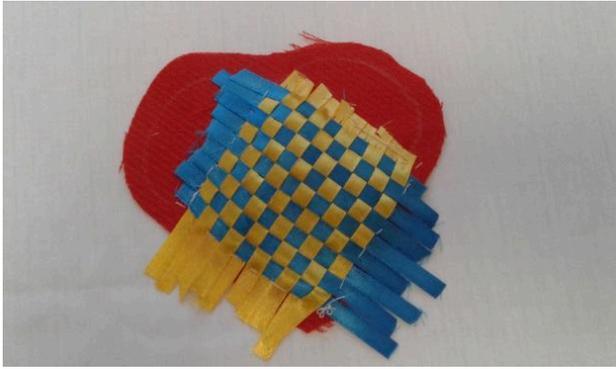
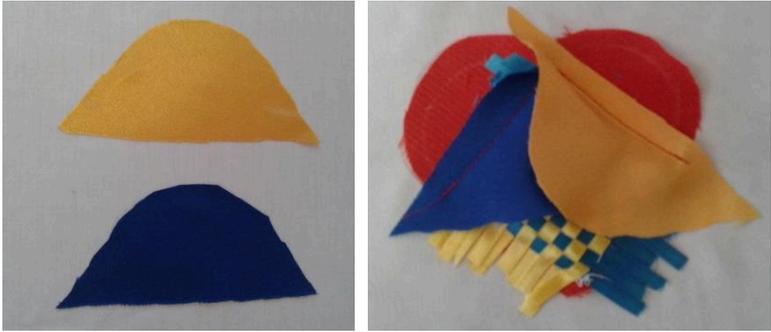
Технологічна картка №2

Виготовлення сувеніру - серця

Матеріали: картон, фетр ; нитки; наповнювач; атласна тканина; атласні стрічки шириною 0,6см

Інструменти : ножиці; шпильки; голка для шиття, швейна машина

№ з/п	Послідовність виконання роботи	Поопераційні фото
1	Намалювати та виготовити шаблон серця	
2	Викроїти за шаблонами по 2 деталі серця з фетру.	
3	Нарізати стрічки 2-х кольорів довжиною 10 см. Пришити щільно стрічки одного кольору з однієї сторони серця.	

4	<p>Виконати полотняне переплетення стрічками другого кольору. Закріпити переплетення ручним швом.</p>	
5	<p>Викроїти деталі серця з атласної тканини двох кольорів. Накласти деталі з атласної тканини лицьовою стороною на переплетення з стрічок та настрочити. Запрасувати деталі до зрізів серця.</p>	
5	<p>Скласти основні 2 деталі серця лицьовою стороною до середини, вирівняти зрізи та обшити машинним швом. Залишити наприкінці отвір довжиною 2см.</p>	
6	<p>Вивернути та виправити шви серця. Наповнити через отвір наповнювачем для об'єму.</p>	

7 Закінчити обшивати серце
ручним потаємним швом
та виготовити з
вишивальної нитки
петельку

